

Advies nr 66/2013 van 18 december 2013

Betreft: Adviesaanvraag met betrekking tot het ontwerp van Koninklijk besluit houdende uitvoering van artikel 17quater van de wet van 4 juli 1962 betreffende de openbare statistiek (CO-A-2013-070)

De Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer;

Gelet op de wet van 8 december 1992 *tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens* (hierna WVP), inzonderheid artikel 29;

Gelet op het verzoek om advies van de Minister van Economie ontvangen op 08/11/2013;

Gelet op het verslag van de Voorzitter;

Brengt op 18 december 2013 het volgend advies uit:

I. CONTEXT EN VOORWERP VAN DE AANVRAAG

1. De wet van 22 maart 2006 tot wijziging van de statistiekwet¹ die het artikel 17*quater* invoegt om enerzijds de Koning te machtigen de reglementaire, administratieve, technische en organisatorische maatregelen te nemen met de bedoeling de bescherming van de persoonsgegevens of gegevens betreffende rechtspersonen te waarborgen evenals de bescherming van het statistisch geheim en anderzijds om de voorwaarden te bepalen waaronder de Algemene Directie Statistiek en Economische Informatie (hierna ADSEI) kan

¹ B.S. 21 april 2006.

optreden als intermediaire instelling voor een verdere verwerking voor statistische doeleinden.

2. Deze bepaling stelt ADSEI in staat om bij een verdere verwerking van individuele gegevens, die haar voor statistische doeleinden worden meegedeeld, op te treden als haar eigen intermediaire instelling als bedoeld in het koninklijk besluit van 13 februari 2001 tot uitvoering van de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens.
3. Het is in dit kader dat de Minister van Economie een ontwerp van koninklijk besluit houdende uitvoering van artikel 17quater van de wet van 4 juli 1962 betreffende de openbare statistiekwet² voor advies aan de Commissie voorlegt dat enerzijds de reglementaire, administratieve, technische en organisatorische maatregelen bepaalt zodat de voorschriften inzake bescherming van persoonsgegevens of gegevens betreffende individuele entiteiten en het statistisch geheim worden geëerbiedigd en anderzijds de voorwaarden vastlegt waaronder ADSEI mag optreden als intermediaire instelling met het oog op een verdere verwerking voor statistische doeleinden.

II. ONDERZOEK VAN DE AANVRAAG

A het beginsel van de rechtmatige verwerking

4. Artikel 5 van de privacywet vermeldt de vijf gevallen waarin een verwerking van persoonsgegevens kan worden verricht. In onderhavig geval, valt de geplande verwerking onder het geval bedoeld in artikel 5, c) aangezien die noodzakelijk is om te kunnen voldoen aan een verplichting waaraan de verantwoordelijke voor de verwerking krachtens een wet onderworpen is.

² B.S. 20 juli 1962.

B. Finaliteitsbeginsel

5. Krachtens artikel 4, §1, 2° van de WVP is een verwerking van persoonsgegevens slechts toegestaan voor welbepaalde, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigde doeleinden en mogen niet verder worden verwerkt op een wijze die onverenigbaar is met die doeleinden.
6. Een groot aantal instellingen en onderzoekers verzoekt frequent om een tussenkomst van ADSEI als intermediaire instelling met het oog op een verdere verwerking voor statistische doeleinden.
7. Dit is gerechtvaardigd omdat ADSEI in het tijdperk van de administratieve vereenvoudiging, vermaard is voor de kwaliteit van haar gegevens, de bescherming van die gegevens maar ook voor de doeltreffende en snelle manier waarop ze hun diensten leveren.
8. De ADSEI biedt aldus een meerwaarde op verschillende gebieden en meer bepaald op technisch gebied. De ADSEI is enerzijds op Europees niveau het Belgische referentiepunt voor een ruim en gevarieerd aanbod van gegevens (gegevens SILC-enquête, gegevens uit de enquête arbeidskrachten, gegevens uit de enquête gezinsbudget). Anderzijds brengt het statistisch geheim waaraan ADSEI wettelijk gebonden is, met zich mee dat de gegevens over individuele statistische eenheden beschermd zijn tegen inbreuken op het recht op vertrouwelijkheid en dat een onwettige verspreiding ervan verboden is. Daarnaast beschikt ADSEI over een afgevaardigde voor de gegevensbescherming waarvan de opdrachten wettelijke bepaald zijn en die nauwgezet toeziet op het gebruik dat van die gegevens wordt gemaakt.
9. De aanbeveling nr. 02/2010 van 31 maart 2010 van de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer specificeert dat een intermediaire instelling voldoende onafhankelijk moet zijn ten aanzien van de verantwoordelijke voor de verdere verwerking (de ontvanger van de gegevens). De Commissie is van mening dat deze onafhankelijkheid op verschillende manieren kan verkregen worden en dat het voor de intermediaire instelling in ieder geval mogelijk moet zijn om te weigeren de codeersleutel te geven aan de ontvanger van de gegevens³.

³ Verslag aan de Koning bij het Koninklijk besluit van 13 februari ter uitvoering van de wet van 8 december 1992 voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens, B.S. 13 maart 2001.

10. ADSEI heeft haar organisatie dusdanig gestructureerd dat het onafhankelijkheidsbeginsel geëerbiedigd wordt. Zo beschikt zij over een specifieke cel die de gegevens codeert: meer bepaald de dienst geplaatst onder toezicht van een afgevaardigde voor de gegevensbescherming.
11. Artikel 3, 3de lid van het koninklijk besluit in ontwerp verduidelijkt dat *"Het Nationaal Instituut voor de Statistiek (ADSEI) kan als tussenpersoon handelen in drie omstandigheden: om verschillende externe databanken te koppelen, om externe databanken aan zijn eigen databanken te koppelen, of om zijn eigen databanken te koppelen"*.
12. In deze drie gevallen stelt de Commissie vast dat *"Het Nationaal Instituut voor de Statistiek mag zijn eigen gegevens met gegevens uit andere bronnen koppelen. Deze regel is een uitzondering op artikel 1, §6 van de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzicht van de verwerking van persoonsgegevens en op artikel 11 van het Koninklijk besluit van 13 februari 2001 ter uitvoering van de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking persoonsgegevens"*⁴ (artikel 3, 2de lid van het ontwerp van koninklijk besluit).
13. Gelet op wat voorafgaat is de Commissie van oordeel dat deze doeleinden welbepaald, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigd zijn als bedoeld in artikel 4, §1, 2° van de WVP.

C. proportionaliteitsbeginsel

14. Artikel 4, §1, 3° van de privacywet bepaalt dat *"persoonsgegevens toereikend, ter zake dienend en niet overmatig moeten zijn uitgaande van de doeleinden waarvoor zij werden verkregen en verder worden verwerkt"*.
15. De verantwoordelijke voor de verwerking moet er bij verwerkingsmodaliteiten inderdaad op toezien dat hij kiest voor deze die het minst de privacy van de betrokken personen aantast. Een inmenging in het recht op bescherming van de gegevens van de betrokken personen moet inderdaad proportioneel zijn ten aanzien van het nut en de noodzaak die de verwerking heeft voor de verantwoordelijke voor de verwerking.

⁴ B.S. 13 maart 2001.

16. Op dit punt wordt de logica gevolgd uit het Hoofdstuk II van het Koninklijk besluit van 13 februari 2001 die betrekking heeft op de verplichting om een verwerking van anonieme of gecodeerde gegevens te verkiezen boven een verwerking van niet-gecodeerde gegevens⁵ en dat moet worden nageleefd in toepassing van het proportionaliteitsbeginsels (artikel 4, §1, 3° van de WVP) dat vereist dat uitsluitend de gegevens mogen worden verwerkt (in onderhavig geval, meegedeeld) die noodzakelijk zijn om de geplande doeleinden te bereiken (en waaruit kan worden afgeleid dat hun identificatiegraad ook niet overmatig is)⁶.
17. Artikel 2, §1, 1.5 van het koninklijk besluit dat voor advies is voorgelegd bepaalt: *“De gevoelige gegevens worden gecodeerd vanaf hun ontvangst. De persoonsgegevens worden gecodeerd zodra de verzamelings-, controle- en koppelingsprocessen afgerond zijn. De gegevens van ondernemingen kunnen, indien gerechtvaardigd, later gecodeerd worden”*.
18. De Commissie stelt vast dat het proportionaliteitsbeginsel is nageleefd en verduidelijkt dat de ondernemingsgegevens gecodeerd moeten worden als zij uit persoonsgegevens of vertrouwelijke gegevens bestaan waarop het statistisch geheim van toepassing is⁷.

D. Het beveiligingsbeginsel

19. Het beveiligingsbeginsel van een verwerking van persoonsgegevens, als bedoeld in artikel 16 van de privacywet, verplicht de verantwoordelijke voor de verwerking om de passende technische en organisatorische maatregelen te nemen om de persoonsgegevens die hij verwerkt te beschermen en om zich te beschermen tegen afwijkende doeleinden. Het passend karakter van deze beveiligingsmaatregelen hangt enerzijds af van de stand van de techniek en de ontstane kosten en anderzijds van de aard van te beschermen gegevens en de potentiële risico's.
20. Een van de grondgedachten van het koninklijk besluit dat voor advies is voorgelegd is meer bepaald het bepalen van de reglementaire, administratieve en organisatorische referentiemaatregelen die van toepassing zijn op iedere gegevensverwerking.

⁵ Artikel 1 van het Koninklijk besluit van 13 februari 2001 dat de definities vastlegt van de begrippen “gecodeerde gegevens” en “niet-gecodeerde gegevens”, is onder deze omstandigheden overigens integraal van toepassing.

⁶ Aanbeveling nr. 02/2010 van 31 maart 2010 omtrent de privacybeschermende rol van Trusted Third Parties (TTP) bij Gegevensuitwisseling.

⁷ Zie hiervoor ook de Beraadslaging STAT nr. 15/2012 van 2 mei 2012, Algemene en principiële machtiging verleend aan de Algemene Directie Statistiek en Economische Informatie van de FOD Economie, KMO's, Middenstand en Energie, om gecodeerde studiegegevens van bedrijven mee te delen aan de begunstigden opgelijst in artikel 15 van de wet van 4 juli 1962 betreffende de openbare statistiek, www.privacycommission.be

21. Zo bepaalt artikel 1 van het koninklijk besluit dat ADSEI een beveiligingsbeleid uitschrijft die gebaseerd is op de richtlijnen voor de beveiliging van de informatie m.b.t. persoonsgegevens, die de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer heeft uitgevaardigd zodat de vertrouwelijkheid van de gegevens die zij ontvangt of zelf verzamelt gewaarborgd is. De Commissie grijpt deze gelegenheid aan om het belang te benadrukken van een afdoend informatiebeveiligingsbeleid. Zij verwijst hiervoor naar haar: *Referentiemaatregelen voor de beveiliging van elke verwerking van persoonsgegevens*⁸. Vervolgens vestigt zijn ook de aandacht op haar Aanbeveling nr. 01/2008 van 24 september 2008 van 24 september 2008 met betrekking tot het toegangs- en gebruikersbeheer in de overheidssector en over het principe van de "vertrouwenscirkels" toegelicht onder de punten 13-15 van haar Aanbeveling nr. 03/2009 van 1 juli 2009 in verband met integratoren in de overheidssector. En tot slot wijst de Commissie op haar Aanbeveling uit eigen beweging nr. 01/2013 betreffende de na te leven veiligheidsmaatregelen ter voorkoming van gegevenslekken⁹.

22. Meer specifiek bepaalt het koninklijk besluit ook:

- Een classificatie van de gegevens naargelang het toe te kennen beschermingsniveau (artikel 2, §1, 1.1);
- Een toegangsbeheer (artikel 2, §1, 1.2) en een loggingsysteem voor de persoonsgegevens (artikel 2, §1, 1.3);
- Voorlichting van het personeel over hun vertrouwelijkheidsverplichting. Er wordt ook een informaticacode ingevoerd ter bepaling van de gebruiks- en toegangsvoorwaarden tot informaticamiddelen. Overigens zullen diegenen die gemachtigd zijn om toegang te hebben tot de individuele gegevens opleidings- en sensibiliserings sessies over de veiligheid van informatie moeten volgen (artikel 2, §1, 1.4);
- Codering van de gegevens naar hun aard (artikel 2, §1, 1.5);
- De controle van de logische sleutels (artikel 2, §1, 1.6);
- De aanstelling van een afgevaardigde voor de gegevensbescherming (artikel 2, §2)¹⁰;
- De ondertekening van een vertrouwelijkheidscontract door ieder personeelslid (artikel 2, §3).

⁸ Te vinden op het hiernavolgend adres:

http://www.privacycommission.be/sites/privacycommission/files/documents/referentiemaatregelen_voor_de_beveiliging_van_elke_verwerking_van_persoonsgegevens.pdf.

⁹ Deze aanbevelingen zijn terug te vinden op dit adres : http://www.privacycommission.be/sites/privacycommission/files/documents/aanbeveling_01_2013.pdf .

¹⁰ Over de opportuniteit om dezelfde persoon aan te duiden als de aangestelde voor de bescherming van persoonsgegevens en als veiligheidsconsulent verwijst de Commissie naar haar advies 24/2012 van 25 juli 2012, punt 13.

23. Gelet op wat voorafgaat stelt de Commissie vast dat het informatiebeveiligingsbeginsel is nageleefd.

OM DIE REDENEN,

Brengt de Commissie een gunstig advies uit over het ontwerp van Koninklijk besluit.

De Wnd. Administrateur,

De Voorzitter,

(get.) Patrick Van Wouwe

(get.) Willem Debeuckelaere